

CHRIS LOMME EN JEF NEVE

Omdat geen plek een mooier symbool is voor ontspannen en spannende ontmoetingen dan een hotel, droppen we elke maand twee gasten samen op een kamer voor een avond en een nacht tussen de lakens. Vrienden of nieuwsgierige vreemden, op bekend of onbeslagen terrein. Actrice Chris Lomme inviteert jazzmuzikant Jef Neve in de bruidssuite van hotel Monasterium Poortackere in Gent. 'Ze gaat de mannen weer van haar lijf moeten slaan. Maar ze is van mij!'

DOOR KATRIEN STEYAERT, FOTO'S JOHAN JACOBS

ROOMMATES
1 NACHT, 2 MENSEN,
4 MUREN

‘Ik ben nog nooit een bruid geweest. Ik ben alleen snel getrouwd in het gemeentehuis’, zegt Chris Lomme. Ze haalt lachend haar schouders op en roept ‘Viens, mon mari’ naar Jef Neve, haar bruidegom voor één nacht. Op de drempel van hun bruidssuite kijkt zuster Marie-Caroline, vereeuwigd in zwart-wit, goedkeurend toe.

‘Jef is een fantastische gast. Het is niet moeilijk dat zoveel mannen op hem vallen’, fluistert Chris me toe. Maar Jef ziet Chris ook doodgraag. Bij aankomst sloot hij zijn ‘schoon madam’ meteen in de armen. In de suite kruipen ze moeiteloos in de rol van geliefden. Chris vlijt zich uitgelaten neer op het bed.

Het is meteen duidelijk: dit wordt geen vrome avond, ook al bevinden we ons op gewijde grond. Sinds de eerstesteenlegging eind dertiende eeuw was dit voormalige begijnhof eeuwenlang een oord van religie en retraite. ‘Ik hou van verloren zaken, zoals Brussel, en van zaken met een ziel’, zegt Chris terwijl ze de glas-inloodramen in de suite prijst. Ook Jef, die al in honderden hotels heeft geslapen, vindt dit een bijzondere plek. Dat kun je wel zeggen van een hotel waarin een kerk is geïntegreerd. Beneden staat de deur naar een donkere kapel open. Het strategische licht op het glimmende altaarstuk probeert ons te verleiden om binnen te gaan, maar Chris en Jef halen in de bar een glas wijn en trekken zich terug in de suite. Achter het glas-inlood nadert de nacht.

‘We gaan straks toch nog eentje drinken hé, *Chrissie?*’ vraagt Jef aanstekelijk enthousiast als altijd. De nachtraaf lonkt al naar de Hotsy

Totsy verderop in de straat. ‘Na tien uur ontdoen mensen zich van hun maatschappelijke rol en vertellen ze je dingen die ze je niet zeggen bij een koffietje om vijf uur. Dat inspireert mij. Veel vrienden van mij hebben gezinnetjes gesticht en moeten om elf uur thuis zijn, maar ik zou het niet kunnen missen, op café gaan met jonge mensen vol vuur en ideologie.’ Zijn vriendin zegt haar uren slaap nodig te hebben, maar slaat zijn uitnodiging niet af.

DE BETERE RUIZIES

‘Nand (*Buyl, haar man, red.*) en Hugo Claus gingen weleens pinten pakken in de Hotsy Totsy. Dan kwam Nand om vier, vijf uur ’s morgens thuis, zo zat als een konijn. In die tijd stond de KVS ervoor bekend. ‘Sorry dat ik het zeg, maar acteurs en actrices kunnen nog altijd goed zuipen’, zegt Jef. ‘Muzikanten doen het minder dan vroeger.’ ‘Theatermensen ook, hoor’, vindt Chris. Ze kan de vergelijking maken, want ze zit al bijna zestig jaar in het vak. ‘Ik dronk niets toen ik als meisje aankwam in Brussel, maar nuchter tussen al die drinkers zitten was verschrikkelijk. Heb je dat al meegemaakt?’ vraagt ze aan Jef. Die grinnikt. ‘Je zou het misschien niet denken, maar ja.’

Chris kleurt de herinnering verder in. ‘Dan zat ik in de Boer van Tienen met Herman de Coninck, Piet Piryns en Benno Barnard. We bleven er tot zes uur ’s morgens, tot mijn achterste pijn deed van het zitten. Maar ik was dolgraag bij die venten omdat ze zo intelligent en interessant waren. En vooral: zo vol poëzie. Ik ben een freak. Ik sta elke dag rond zeven uur op en blok eerst twee uur gedichten.

Lukt dat niet, dan ben ik ongelukkig voor de rest van de dag.’

Een winter geleden bracht ze Claus terwijl Jef haar begeleidde op piano in een voorstelling ten voordele van kinderkankerprojecten. ‘We moesten amper repeteren, want het klopte van de eerste minuut’, zegt Jef. ‘Chris, geef nu toe, als je samenwerkt met de juiste mensen...’ ‘...dan is dat meesterlijk plezant’, vult die aan. ‘Dan kunnen we echt spelen in plaats van onze job te doen.’

Poëzie is een van de geneugten die Chris deelde met haar man. ‘De basis is altijd geweest dat ik meer van Nand hield dan van mezelf. Begrijp je dat?’ vraagt ze aan Jef. Die denkt na. Hij vindt dat een moeilijke, zegt hij. ‘Daarom zou ik nooit bij hem weggegaan zijn. Never’, gaat ze verder. ‘Hij was ook een fantastische professor. Toen ik hem leerde kennen, spraken acteurs verschrikkelijk.’ Ze zet een gezwollen, zware stem op. ‘*Mon enfant, ma soeur, songe à la douceur.* Niet om aan te horen! Nand zei: “Kom, doe gewoon. Naturel.” En zo leerde ik het.’ ‘Daarom was je zo baanbrekend’, zegt Jef over zijn vriendin, die als jong meisje eigenlijk pianiste wilde worden.

Ze gaat er niet op in, maar doet grinnikend het relaas van haar eerste echte twist. ‘Nand en ik hebben veel ruzie gemaakt – dat het kletterde! Tijdens een van die eerste woordenwisselingen liep ik poedelnaakt naar buiten.’ Jef’s volle lach stuitert tegen het hoge plafond. ‘Maar het was nacht en koud en dus moest ik wel weer aanbellen. Hij kwam naar beneden, we hebben gegierd van het lachen en het was over. Is dat niet magnifiek?’

FOR LAUGHS, FOR LIFE, FOR LOVE

Er volgt nog een redelijk hilarisch verhaal over Zweedse kruidenthee op basis van veertig graden sterke alcohol, waarvan ze net voor een belangrijke repetitie in haar verstrooidheid geen twee koffielepels maar een halve fles tot zich nam. Ze schaterert om haar eigen stommititeit. ‘Ach, zonder mijn humor en mijn karma was ik er misschien al niet meer’, zegt ze. Jef knikt onmiddellijk. ‘Mijn moemoe is 97 geworden en was altijd een pilaarbijter, maar aan het eind van haar leven zei ze iets heel wijs: je moet kunnen zot doen en je amuseren. Goed staan met jezelf en goed doen voor een ander. Dat is het allerbelangrijkste.’ Hij begint ‘Here’s to Life’ van Shirley Horn te zingen. ‘*For there’s no yes in yesterday, and who knows what tomorrow brings or takes away. As long as I’m still in the game, I want to play. For laughs, for life, for love.*’

Het is ook met de lach dat Chris en Jef elkaar op hun kleine kanten wijzen. Daar zijn ze niet te beroerd voor. ‘De basis van onze verhouding is respect voor de authenticiteit van elkaars talent’, zegt ze. ‘Hij is een pianist om u tegen te zeggen en zijn pianoconcerto’s liggen altijd in mijn auto, maar hij doet te veel. Hij is altijd weg. Ik kan zelfs niet meer volgen waar hij nu weer zit.’

‘Excuse me?’ reageert hij, ‘Chris Lomme gaat mij zeggen dat ik niet te veel mag doen? Heb je je eigen agenda al eens bekeken?’ En toch is er iets van aan. Zijn eerste soloplaat *One* was nog niet goed en wel uit of hij zat al drie weken in Zuid-Afrika voor het Canvasprogramma *Soundtrack* – ‘heel heftig’ – en vloog kort daarna naar Bangkok en Australië. ‘Het was

vollenbak!’ glundert hij. ‘In Sydney heb ik voor 1.500 man gespeeld. De zaal was volledig uitverkocht en de televisie en radio waren erbij. Fantastisch! In Bangkok speelde ik telkens met andere, lokale muzikanten. We hadden nauwelijks samen gerepeteerd, maar daardoor stond ik elke avond voor een nieuw avontuur. *Goesting* blijft de basis van al mijn projecten.’

BIJNA BLIND

‘Dat hij zo de wereld afreist, daar benijd ik hem om’, bekent Chris. ‘Het is geen jaloezie – jaloezie is iets wat ik haat – maar ik vind het fascinerend omdat ik alleen maar Europa en een stukje van Afrika heb gezien en tegenwoordig vooral naar Limburg of West-Vlaanderen reis. Het had anders kunnen zijn. Toen ik in de twintig was, ben ik gevraagd door een theater in Parijs. Ik heb dat afgeslagen. Omdat ik laf was, denk ik.’ (Jef fronst verbaasd.) ‘In het begin van mijn carrière in de KVS had ik zwarte sneeuw gezien en ik durfde het niet aan om in Parijs helemaal te herbeginnen. Spijt heb ik daar niet van. Ik vind het alleen jammer dat ik een stukje van de wereld gemist heb door toen nee te zeggen.’

‘Nee zeggen is anders niet je sterkste kant’, vindt Jef. ‘Ik zeg haar vaak dat ze niet van zich mag laten profiteren.’ ‘Dat is mijn verkeerde kant’, geeft ze toe. ‘Ik vind die empathie zelf vervelend, zeker als ik bijvoorbeeld na een benefietavond om middernacht nog door de sneeuw naar huis moet rijden. Dan ben ik niet gelukkig. Maar het komt van ver. Het geeft me het gevoel dat ik toch iemand ben.’ Ze slaat bijna beschaamd een hand voor haar mond. »

JEF
‘IK VIND
EMOTIONEEL
EXHIBITIONISME
EEN TEKEN
VAN WEINIG
INTELLIGENTIE EN
DISRESPECT
VOOR
JEZELF’

CHRIS
‘IK KOESTER
MIJN GEHEIM.
IK HEB VIJFTIG
JAAR MET
EEN MAN
GELEEFD EN
HIJ WIST HET
OOK NIET’

liFe
ROOMMATES
CHRIS LOMME &
JEF NEVE

Jef wordt er stil van. 'Als jong meisje had ik een gebrek aan zelfvertrouwen en ineens werd ik gekatapulteerd tot een soort vedette. Ik weet dat ik meer moet weigeren, maar als ik niet geef, voel ik me schuldig.'

'Sorry, Chris, maar je bent geen 26 meer', zegt Jef streng. 'Zelfs op zondag ben je ermee bezig. Dan denk ik: slaap uit, ga naar de bakker, pak eens een *fucking lazy Sunday*. Ik heb nu opnieuw meer rust en evenwicht in mijn leven, maar ik heb niet het gevoel dat jij die vaak vindt. Ten tijde van *Leni & Susan* (*Lommes laatste stuk waarin ze gestalte gaf aan Leni Riefenstahl, red.*) was je kapot.' Ze geeft het ruiterslijk toe. '2014 was een rampjaar. Ik verstuipte mijn voet, speelde toch en scheurde mijn ligamenten. Ik zat tot aan de knie in het gips. Bon, geen vakantie. Wat gebeurde er dan? Tijdens het instuderen van de rol van Leni Riefenstahl werd ik bijna blind. Ik zag alles troebel. Maar ik was zo bang dat ik die magistrale rol zou moeten afgeven, dat ik hem toch geblokt heb, met een vergrootglas.' Jef heft zijn handen ten hemel.

'Maar wat een enorm genoeg dat ik dan toch niet blind werd,' zegt ze, 'en dat ik zelfs nog een voorstelling kon spelen waarover ik erg tevreden was!' Hij knikt. 'Met die rol heeft ze me het diepst geraakt. *By far*. Ze zette het dubbelzinnige van Riefenstahl – die prachtige beelden maakte, maar ook voor Hitler werkte – zo fenomenaal neer en liet toen als actrice dingen zien die ik nog nooit van haar had gezien. 'Ik zie die evolutie bij mezelf', zegt ze. 'Ik denk dat ik beter word.' Jef lacht trots. 'Dat is zo schoon.'

RIJPER EN RIJKER

Ze vullen de glazen nog eens bij, en ook de woorden raken niet op. Spaarzaamheid of voorzichtigheid lijkt niet aan deze twee besteed. 'We zijn soms cru tegen elkaar', zegt Jef. 'Tja, als ik fuck zeg, zeg ik fuck', antwoordt Chris. 'Tegen mij heb je nog niet vaak fuck gezegd, hoor', vindt Jef. 'Als ze speelt, ga ik bijna altijd kijken, en omgekeerd. Vrienden zoals Chris mogen van mij kritiek geven als het een mindere voorstelling was. Graag zelfs. Maar eigenlijk weet ik dat dan zelf al.' Chris beaamt. 'Ik heb mijn zelfkritiek altijd bij.'

Zo weet ze dat ze soms nogal hard van stapel loopt. 'Dan denk ik: Lomme, leer toch eens je mond houden!' 'Ik kan dat gemakkelijker loslaten', zegt Jef, die het liefst de weg van de diplomatie en de dialoog bewandelt. 'Je mag niet vergeten dat ik een leven achter de rug heb dat dubbel zo lang is als dat van jou', legt Chris uit. 'Ik ben bezig sinds mijn vijftiende en ben nu de zeventig voorbij. Ik ga iets heel cru's zeggen, maar als ik thuis alleen ben, met mijn muziek en mijn poëzie, besef ik dat het bijna gedaan is.' Jef zucht. 'Het zou flauw zijn, mocht ik dat nu ontkennen.' 'Ik weet dat het zo is', vervolgt Chris. 'En dat maakt me niet droevig, maar kwaad. Agressief bijna.' 'Want je wilt niet dat het al gedaan is', zegt Jef.

Ze ziet zoveel mensen rond haar ziek worden dat de angst er wel in zit, bekent ze. Waarop Jef vraagt: 'Geloof jij dat je ooit ziek gaat worden? Eerlijk? Gij?' Ze schudt zacht het hoofd en glimlacht. 'Natuurlijk niet', zegt hij. 'Jij hebt nog zoveel vuur. Jij wordt honderd jaar. Ik heb dat ook. *Read my lips*: wij worden nooit ziek.'

JEF
'WE ZIJN
SOMS CRU
TEGEN
ELKAAR'

CHRIS
'TJA, ALS IK
FUCK ZEG,
ZEG IK
FUCK'

De passie voor hun werk houdt hen in vorm en is bij allebei even groot. Maar in aanpak en ambitie verschillen ze. De een doet het met woorden, de ander met noten. De een om het publiek tegen de borst te drukken, de ander om met eigen creaties de wereld te veroveren. 'Ik hou van de liefde die ik krijg van het publiek. Mensen die me achteraf komen bedanken', zegt Chris. 'Maar ik vertolk teksten van anderen, terwijl Jef zelf melodieën schept.' Hij knikt. 'Ik wil vooral dat mijn muziek op zoveel mogelijk plaatsen gehoord wordt. Ik vind het fantastisch dat ik zoveel kan vertellen zonder woorden. Mocht ik mijn emoties expliciet moeten benoemen, zou ik me veel te bloot en te kwetsbaar voelen, maar dankzij muziek

kan ik ze perfect verklanken. Het is mijn meest natuurlijke taal. Zelfs in mijn eigen moedertaal moet ik soms zoeken naar woorden,' – Chris front lachend haar wenkbrouwen – 'maar geef me een piano en ik hoef niet na te denken. Ik kan dan vertellen over de essentiële dingen en je zult me ook veel beter verstaan.'

KURKUMAPILLEN

Onder het houten dakgebinte van het Monasterium zouden ze nog uren kunnen babbelen – over de kracht van Beethovens *Kreutzer-sonate* of de pracht van *Dido's Lament* van Purcell, muziek die Jef met collega's gaat uitvoeren voor *Achter de wolven*, de film die Chris in de lente gaat opnemen. Over de opwindende bij het horen van

Willy Albimoor en freejazz. Over opstaan met Kurtág, Ligeti, opnames van Vivaldi of Franse chansons. 'Ik hou ook van Ástor Piazzolla, dat spleen, die bandoneon', zucht Chris. In hun verhouding speelt het leeftijdsverschil zelden. Vanavond doet het dat hooguit wanneer ze hem een dagelijkse dosis kurkumapillen aanraadt of wanneer ze vertelt over haar moeder, een coloratuursopraan, bevlogen filateliste en vrouw uit een andere bourgeoisiegeneratie voor wie fysieke affectie een vreemde taal was. 'Kussen of knuffelen, dat kende ze niet. Het bleef bij een kruis op mijn voorhoofd. "Slaapwel, kindje." Ik heb haar later leren kussen. Op den duur stond ze me met open armen op te wachten als ik haar bezocht. Ze is »

liFe
ROOMMATES
CHRIS LOMME &
JEF NEVE

gestorven in mijn armen en in die van mijn oudste zus.'

'Koesteren en gekoesterd worden, elkaar vastpakken, het is zo belangrijk', zucht ze. Ze merkt het elke keer als ze haar taak als palliatief verzorgster opneemt, iets wat ze sinds drie jaar doet omdat ze iets wil teruggeven aan het leven dat zo gul is geweest. 'Ik mis dat ook: iemand om in mijn armen te nemen. Nu snak ik naar weer verliefd worden, maar ik kom geen goede mannen tegen. En hij wil me niet', knipoogt ze terwijl ze in Jef's bovenbeen knijpt. 'Wie heeft dat nu weer gezegd?', roept die verbaasd uit. Ook in zijn leven wandelen dood en verdriet weleens binnen. Zo leerden hij en Chris elkaar zelfs kennen. 'Onze band ontstond op een heel speciaal moment, toen Chris kwam kijken naar een voorstelling die ik speelde met Antje (*De Boeck, red.*). Het was een paar dagen voor

Nands dood, nu bijna zes jaar geleden.' 'Mijn vrienden hebben me toen geen seconde alleen gelaten', vertelt ze. 'De mensen die het dichtst bij mij staan, zijn schitterend. Tja, hoe komt dat?' 'Wat je zaait, is wat je oogst', antwoordt Jef. En hij zingt nog eens Shirley Horn. *'All you give is all you get, so give it all you've got.'*

'We hebben allebei belachelijk veel kennissen,' zegt hij, 'maar echte vrienden kan ik op een hand tellen.' Ook Chris komt niet verder dan vijf vingers. Echte vrienden hebben weinig woorden nodig. Chris en Jef maken graag zondagwandelingen aan zee of verwarmen zich aan elkaars gezelschap aan een goeie dis.

GEHEIM

'We zijn allebei een gesloten boek', zegt Jef. 'Een bepaald deel van mezelf hou ik op slot.' Hij ziet zichzelf als een romantische ziel en emoties als een

constante bron van inspiratie. 'Mocht ik mijn diepste zielenroerselen uitspitten en uitspreken, dan zou er niets meer overblijven om op het podium te vertellen. Ook aan Chris hoef ik geen details te geven. Ze voelt ze. En we respecteren elkaars zwijgen.'

'Dat kan als je een coup de coeur hebt gehad zoals wij', knikt Chris. 'We praten bijna niet over ons privéleven. Ik wil niemand lastigvallen met mijn problemen.' Jef knikt meteen. 'Met alle respect, maar ik vind emotioneel exhibitionisme een teken van weinig intelligentie en van disrespect voor jezelf. Mensen die niet alles open en bloot op tafel gooien, vind ik de aantrekkelijkste, omdat ze me blijven verrassen.'

Chris knikt. 'Net als elke eenzaat koester ik mijn geheim en niemand heeft daar zaken mee. Zelfs mijn lief niet. Ik heb vijftig jaar met een man geleefd en hij wist het ook niet. Je eigen geheim gaat zo diep dat je het soms zelf niet helemaal kent.' Jef knikt. 'Maar het is je anker.'

Na een tijdje doorbreekt hij de stilte in de suite. 'Kom! Nog eentje in de Hotsy Totsy. Nog eventjes *Chris-en-Jeffie-time!*' Ze slaat haar modieuze, baksteenrode sjaal om en woelt haar blonde haren in model. 'Ge gaat de venten weer van uw lijf mogen slaan', lacht Jef. 'Maar ze is van mij!', roept hij erachteraan. Hij steekt een sigaret op en weg zijn ze. De regen valt als onschuldige naaldjes uit de lucht.

*Een charmekamer voor twee personen
in Monasterium Poortackere is er
vanaf 90 euro per nacht.
www.monasterium.be*

einDe

QUOTES:

Chris:

'Jef doet te veel. Hij is altijd weg. Ik kan zelfs niet meer volgen waar hij nu weer zit'

Jef:

'Excuse me? Chris Lomme gaat mij zeggen dat ik niet te veel mag doen? Heb je je eigen agenda